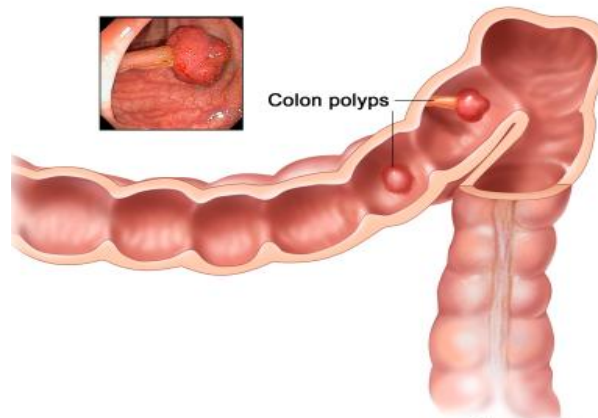

Polypper i tyk- og endetarm

Hvad er polypper?

Tyktarmspolypper er afrundede slimhindegevækster, der vokser ind i tyktarmens eller endetarmens hulrum. Polypper er relativt sjældne før 50 års-alderen. I lande med høj forekomst vil omkring halvdelen have polypper i tarmen, når de er over 70 år. Der er store geografiske forskelle i forekomsten polypper i tyk- og endetarmen. Danmark har en af de højeste forekomster af polypper og kræft i verden. Kvinder har lavere forekomst af polypper, ca. 1:2 i forhold til mænd, mens forholdet er næsten ens for kræft.

De fleste tilfælde af kræft i tyktarmen udgår fra en polyp, men kun 1-2 % af alle polypper udvikler kræftforandringer.

Typer af tyk- og endetarm polypper

Tyktarmspolypper er generelt opdelt i fire typer: hyperplastiske polypper, adenomer, inflammatoriske polypper samt sjældne polypose syndromer.

Hyperplastiske polypper: Disse er almindelige. De er små - sædvanligvis mindre end en halv centimeter i diameter. De er generelt betragtes som uskadelige, måske meget sjældent udvikler sig til en kræftcelle.

Adenomer: Der er en lille risiko for, at et adenom kan med tiden, blive til kræft. De fleste tyktarms- og endetarmskræft udvikle sig fra et adenom, der har været til stede i 5-15 år. (Med andre ord, selv om de fleste adenomer ikke bliver kræft, det store flertal af kræft i tarmen indledningsvis udvikle sig fra et adenom, der har været til stede i en årrække.)

Den nøjagtige risiko for at udvikle kræft fra et adenom er svært at være sikker på men størrelsen og typen af adenomet spiller en stor rolle.

Inflammatoriske polypper: Ses som regel i forbindelse med betændelsestilstande i tarmen og er ikke forbundet med kræft.

Polypose Syndromer: Peutz-jeghers syndrom, Cowden sygdom, familiær juvenil polypose, Cronkhite-Canada syndrom.. osv. Disse syndromer er ret sjældne.

Hvorfor får man polypper i tyk- og endetarmen?

Årsagen til dannelse polypper er stadig uklar men der er mange faktorer som øger risikoen for at udvikle polypper såsom overvægt, type 2 diabetes, alkohol, kød samt genetisk disposition til polypper og kræft.

Hvad er symptomerne på polypper?

Dette er en tilstand, hvor der er få eller ingen symptomer. Hvis man bløder fra tarmen eller har et forandret afføringsmønster, evt. mavesmerter, skal man have undersøgt tarmen med en kikkertundersøgelse.

Hvordan stilles diagnosen?

Diagnosen stilles ved en kikkertundersøgelse (koloskopi). I nogle tilfælde anvender man en CT scanning (CT-koloskopi) i stedet for kikkertundersøgelsen.

Hvordan behandles polypper?

Alle påviste polypper skal fjernes og undersøges i mikroskop. Hensigten med at fjerne polypperne er at hindre udvikling af kræft. I mange tilfælde skal der foretages en form for kontrol efter fjernelse af polypper.

Der er sjældent komplikationer ved fjernelse af polypper. De typiske er blødning, eller at der går hul på tarmen i forbindelse med, at polyppen skæres fri/brændes væk. De sker dog meget sjældent.

Kan man forbygge polypper?

Alderen og genetisk disposition til at danne polypper kan man desværre ikke gøre så meget ved. Motion, frugt og grønt samt fiberrig kost er veldokumenterede for at nedsætte risikoen for udvikling af polypper. Der er nogle studier som tyder på at fisk og muligvis mælk også kan reducere risikoen.